

at staa alene, naar vi sørger for at fremsætte et Forslag her, hvad enten nu dette kommer til at gaa i en lignende Retning som det, der fremsattes af et Mindretal i den Kommission, der var nedsat i 1894, og er kendt under Betegnelsen af Afløsningsforslaget af Provst Nielsen, eller det kommer til at gaa i en noget anden Retning. Vi haaber, at vi kan forvente Tilslutning ogsaa fra andre Partier til at komme bort fra det efter min Mening absolut forkastelige Princip, som ligger i Opretholdelsen af de reelle Apotekerprivilegier. Det er selvfølgelig, at dette Privilegium paa mange Maader indvirker paa Medicinens Pris herhjemme. Det er sagt i Kommissionsbetænkningen og gentaget af det ærede Medlem, der var Ordfører for Flertallet, og man hører det altid, at Medicinen herhjemme er billigere end andre Steder, hvor de ikke har Privilegier som her, og det er statistisk oplyst, at det forholder sig saaledes. Men det er dermed paa ingen Maade dokumenteret, at vi ikke ad Aare, naar vi afløser de reelle Privilegier, kan faa endnu billigere Medicin end den, der nu leveres. Under alle Omstændigheder er det vor Mening, at er der noget Omraade, hvor Staten og Kommunen — til Fordel for Statsborgerne — med Lethed kunde gribe ind, er det ved selv at fremstille den Medicin, som de syge har nødvendig. Jeg tror, at hvad enten man hører til det ene eller det andet Parti, er der i og for sig ingen Uenighed om dette Spørgsmaal. Hvad enten man er Socialdemokrat eller Højremand, tror jeg, man maa kunne ræsonnere saaledes: Her er der et af de Felter, hvor Staten og Kommunen godt kunde gribe ind. Men Spørgsmaalet er kun om Maaden, hvorpaa det kunde gøres; og det, der virker afskrækkende her, er den uhyre Afløsningssum, som en offentlig Indgriben vil koste. Nu har vi for Resten et andet Eksempel, hvor der ogsaa var Tale om en stor Afløsningssum, nemlig Tiendeafløsningen. Der var Summen betydelig større, men Rigsdagen gik dog med til Afløsningen. Følgelig kunde det ikke virke saa afskrækkende at gøre det her, naar det i øvrigt gik op for Befolkningen, at det var heldigt at komme bort fra de reelle Privilegier. Min Partifælle og jeg har derfor i Kommissionsbetænkningen gjort opmærksom paa, at vi kunde have ønsket for at træffe de mest betryggende Forholdsregler imod, at der udleveres daarlige Varer, at gaa til en Afløsning af Privilegierne og indføre Stats- og Kommunedrift som den bedste Maade,

hvorpaa der kan sikres Befolkningen Adgang til god Medicin — selv de tyndt befolkede Egne — samt imod at betale Medicinen med en højere Pris, end den kan fremstilles for.

Jeg skal endvidere nævne, at selv om dette i Øjeblikket skulde være dyrt, selv om disse Privilegier maatte afløses til fuld Værdi — maa jeg i Parentes sige, at der har aldrig mig bekendt foreligget nogen Højesteretsdom for, at de reelle Bevillinger ikke kan afskaffes uden Erstatning, det er et Spørgsmaal, som skal afgøres ved Dom, og jeg skal ikke som Lægmand kunne sige, om man kunde tænke sig, at en Dom vilde gaa imod de reelle Apotekerbevillinger, jeg fristes til at tro Nej —, maatte man dog finde en Udvej, der paa lempelig Maade gik bort fra det Privilegiersystem, som endnu omfatter nogle og firsindstyve Apoteker i Danmark, og som Indehaverne i Kraft af deres arvede eller købte Privilegier kan blive ved at sjakre med fra den ene til den anden. Det medfører naturligt til syvende og sidst, at den egentlige Indehaver eller Ejer af Apoteket ikke er farmaceutisk Kandidat. Der ligger paa Strøget her i København — jeg skal ikke nævne nogen bestemt Gade — et Apotek, der blev overdraget til Folk, der meget langt fra var i Besiddelse af de Hundreatusinder, som det drejede sig om. Hvem er det da, der staar bagved, og hvem er det, der sammen med Indehaveren nyder Frugten af dette Privilegium? Det er Pengeinstitutterne, Bankerne, der gaar ind paa at laane saa og saa mange Hundreatusinder mod den og den Sikkerhed og under den Forudsætning, at Efterfølgerne opfylder Forpligtelserne lige saa fuldt ud som de, de overtager dem efter — med alle de juridiske Bestemmelser, der følger med en saadan Handel.

Disse Forhold fører meget usundt med sig, og det kan man maaske ikke komme bort fra, selv om man indskrænker sig til at beholde de personlige Privilegier, derfor vil jeg helst bort ogsaa fra disse og gaa over til, som jeg sagde før, at lade Stat eller Kommune fabrikere Medicinen. Heller ikke de, der faar et personligt Privilegium, har vel i Regelen de Penge, der skal bruges. Hvor faar de Pengene fra? De faar dem fra Indehaverne af de reelle Privilegier, som tillige ofte er Indehavere af Fabrikker til Fremstilling af Medicin, de forskellige Præparater, Droguer o. s. v. Det er blevet saaledes med en hel Del Apotekervarer, at medens det i Fortiden var almindeligt, at den enkelte Apoteker i